

Mi a jogszabályoknak megfelelő eljárás abban az esetben, ha egy magánnyugdíjpénztár egyes tagjait – a tagságot fenntartó nyilatkozatuk alapján – maradékként kezeli a visszalépésükre vonatkozó információk megérkeztéig, mely időpontban a visszalépő tagokkal kapcsolatos eljárásokra irányadó jogszabályi-eljárési határidők már elteltek?

I. TÉNYÁLLÁS

A Pénztár az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (ONyF) belső utóellenőrzésének eredményéről szóló tájékoztatásából (ONyF Tájékoztató) értesült arról, hogy az ONyF Tájékoztatóban megjelölt pénztártagok a tagságot fenntartó nyilatkozatukat még a 2011. január 31-i határnapot megelőzően visszavonták. Az ONyF a Pénztárat ezen visszavonó nyilatkozatokról sem a maradó tagokra vonatkozó elektronikus adatbázis átadásakor, sem később, az ONyF Tájékoztató kézhezvétele előtt nem értesítette. Az ONyF Tájékoztatóban az ONyF felhívta a Pénztárat, hogy a megjelölt tagok tagsági jogviszonyát 2011. március 1-jei hatállyal tekintse megszűntnek és a tagsági viszony megszüntetésével kapcsolatos intézkedéseket a Pénztár tegye meg. Az érintett pénztártagokkal a Pénztár – értesülése hiányában – mint maradékkal kommunikált és ennek megfelelően adott számukra tájékoztatást.

II. A JOGKÉRDÉS

A Pénztár az ONyF felhívásának eleget tenni kívánva az alábbi kérdéseket fogalmazta meg. Kérdéseiből az az általános értelmű jogkérdés következik: mi a jogszabályoknak megfelelő eljárás abban az esetben, ha egy magánnyugdíjpénztár egyes tagjait – a tagságot fenntartó nyilatkozatuk alapján – maradékként kezeli a visszalépésükre vonatkozó információk megérkeztéig, mely időpontban a visszalépő tagokkal kapcsolatos eljárásokra irányadó jogszabályi-eljárési határidők már elteltek?

2.1 Vagyonátadással kapcsolatos kérdések:

1. Mely fordulónappal kell megállapítani a vagyon piaci értékét?
2. Milyen határidővel kell azt a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap (Alap) részére átadni?
3. A társ-pénztárakkal történő adategyeztetések milyen határidővel történnek meg?

2.2 Adatszolgáltatással kapcsolatos kérdések:

1. Lehetséges-e az érintett tagoknak rendelkezniük a reálhozamról – a hozamgarantált tőke feletti összegről – és milyen választási lehetőségek mellett?
2. Meddig lehet visszakérni a reálhozamot (a hozamgarantált tőke feletti összeget)?
3. Milyen határidővel kell kifizetni a reálhozamot (a hozamgarantált tőke feletti összeget)?

III. A PÉNZTÁR ÁLLÁSPONTJA

A Pénztár álláspontja szerint a tényállásban megfogalmazott esetre vonatkozó konkrét jogszabályi rendelkezés nincs, ezért a Felügyelet állásfoglalásában kimunkált eljárási lépéseknek megfelelően kíván eleget tenni az ONyF Tájékoztatóban foglalt felhívásnak.

Ehhez kapcsolódóan a Felügyelet felhívja a Pénztár figyelmét a honlapján elérhető (https://www.pszaf.hu/bal_menu/szabalyozo_eszkozok/allasfoglalasok/tajek_allasfoglalas.html), a Felügyelethez érkező állásfoglalás-kérések kezeléséről és a jogi állásfoglalások kiadása során alkalmazott elvekről és eljárásokról szóló tájékoztató (**Állásfoglalás-tájékoztató**) 3. pontjában megjelölt formai és tartalmi követelményekre. E követelmények szerint az állásfoglalás iránti kérelemnek – egyebek mellett – részletes tényállást, ideértve a tényállás helyes megítéléséhez és a helyes jogi következtetések levonásához szükséges minden lényeges körülményt és információt, továbbá konkrétan, egyértelműen megfogalmazott jogkérdést, az állásfoglalást kérő által vizsgált jogszabályi rendelkezések, korábbi felügyeleti állásfoglalások, esetleges egyéb források (pl. törvényindokolások, kommentárok stb.) megjelölését, valamint az állásfoglalást kérő jogi álláspontját, az általa helytállónak vélt jogértelmezés kellő részletességű indokolással ellátott kifejtését célszerű tartalmaznia.

IV. A FELÜGYELET ÁLLÁSPONTJA

4.1. Az irányadó jogszabályok

A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (**Mpt.**) 4. § (2) bekezdésének zsj) pontja szerint a hozamgarantált tőke: a pénztártag életjáradékra váltandó egyéni számlaegyenlegének 3. számú mellékletben foglaltak szerint kiszámított legkisebb összege, melyet a Pénztárak Garanciaalapja a szolgáltatás megállapításakor az e törvényben meghatározott feltételek szerint garantál.

Ugyanezen paragrafus zsk) pontja szerint visszalépő tagi kifizetések: a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés esetén a tag jogosult a követelésének részét képező egyéniszámla-egyenleg tagdíjbefizetése alapján kiszámított, a zsj) pontban meghatározott hozamgarantált tőke összege feletti összegének és a pénztártagságának ideje alatt befizetett tagdíjkiegészítés összegének felvételére, vagy annak önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárnál vezetett tagi számláján, vagy a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírására.

Az Mpt. 23. § (1) bekezdésének f) pontjában szabályozott esetben a pénztártag tagsági jogviszonya a törvény 123. § (6) bekezdése szerinti visszalépéssel, a visszalépés napjával szűnik meg.

Az Mpt. 24. § (10) bekezdésének első mondata szerint a 23. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott esetben a magánnyugdíjpénztári tagnak a magánnyugdíjrendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - személyazonosságának ellenőrzése céljából személyesen, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél kell nyilatkoznia.

Az Mpt. 123. § (6) bekezdése értelmében a magánnyugdíjpénztári tagnak a magánnyugdíjrendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról 2011. január 31. napjáig kell nyilatkoznia. A társadalombiztosítási nyugellátásban nem részesülő, e törvény alapján magánnyugdíjpénztári taggá vált személy magánnyugdíjpénztári tagsági jogviszonya nyilatkozat hiányában 2011. március 1. napjával megszűnik.

Az Mpt. 24. § (11)-(12) bekezdése tartalmazza a visszalépő tagok vagyónának az Alap részére történő átadásának határidejét (2011. június 12.), valamint a visszalépő tagi kifizetések Pénztár általi visszaigénylésének határidejét (2011. július 20.).

Az Mpt. 24. § (14) bekezdése alapján a visszalépő tagi kifizetések megállapításánál a hozamgarantált tőke összegét a 3. számú mellékletben szereplő képlet alkalmazásával kell számítani azzal, hogy

a) a számítás fordulónapjaként 2011. május 31-ét,

b) 2011. május hónapra a KSH által közzétett, 2011. áprilusra vonatkozó inflációs rátát kell alkalmazni.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe való visszalépés részletes eljárási szabályait a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő átlépéshez kapcsolódó eljárási szabályokról szóló 297/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (**Korm. rendelet**) tartalmazza.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében a magánnyugdíjpénztár tagja az Mpt. 24. § (10) bekezdése szerinti nyilatkozatát Magyarországon bármely nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál, az ONyF-nél is megteheti.

A Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése értelmében az ONyF a nyilatkozatokat legkésőbb 2011. március 1-jéig kísérőjegyzékkel - amely tartalmazza a tag nevét és a társadalombiztosítási azonosító jelét - ellátva küldi meg az érintett magánnyugdíjpénztáraknak.

A Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése szerint a magánnyugdíjpénztár az Mpt. 4. § (2) bekezdés zsk) pontja szerinti visszalépő tagi kifizetések összegét az Alaptól írásban visszaigényli. Az Alap a magánnyugdíjpénztár visszaigénylésének kézhezvételét követő 2 munkanapon belül kezdeményezi a visszaigényelt összegnek a magánnyugdíjpénztár pénzforgalmi számlájára történő átutalását. A magánnyugdíjpénztár a visszalépő tagi kifizetéseket a tag 6. § szerinti nyilatkozatának megfelelően, a visszaigényelt összeg jóváírását követő 8 munkanapon belül, de legkésőbb 2011. augusztus 31-ig végzi el.

A Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése kimondja, a 2011. május 31-én függő tételként nyilvántartott és az Alap részére átadott magánnyugdíjpénztári befizetésekből és azok hozamaiból a pénztártagokra 2011. május 31-ét követően azonosított tagdíj és azok hozamainak összegét a magánnyugdíjpénztár havonta, az adott hónapot követő hónap 8. napjáig az Alaptól írásban visszaigényli és az összeg visszautalását követően az érintett pénztártag egyéni számláján haladéktalanul jóváírja. Az Alap a magánnyugdíjpénztár visszaigénylésének kézhezvételét követő 2 munkanapon belül kezdeményezi a visszaigényelt összegnek a magánnyugdíjpénztár pénzforgalmi számlájára történő átutalását.

A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése szerint a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagnak a magánnyugdíjpénztára felé írásban kell rendelkeznie arról, hogy a visszalépő tagi kifizetések összegét [Mpt. 4. § (2) bekezdése zsk) pontja] egy összegben veszi fel, vagy önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárba vagy - a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírás érdekében - a Nyugdíjbiztosítási Alap részére történő átutalását kéri.

A Korm. rendelet 6. § (3) bekezdése szerint, ha a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tag a tagi kifizetés összegéről nem rendelkezik, a magánnyugdíjpénztár 2011. március 1-je és március 31-e között felkéri, hogy rendelkezzen a tagi kifizetés összegéről. A felhívásban a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagot tájékoztatni kell a nyilatkozattétel elmulasztásának következményeiről.

4.2. A jogszabályokból levonható következtetések

4.2.1 A tagi nyilatkozattétel visszavonása és jogkövetkezményei

Az Mpt., illetve a Korm. rendelet csupán arra tartalmaz szabályokat, hogy a magánnyugdíjpénztári rendszerben maradni kívánt pénztártagok miként és milyen időben teheték meg a tagsági viszonyuk fenntartására irányuló nyilatkozatuk, arra vonatkozó jogszabályi rendelkezés nincs, mely e nyilatkozat visszavonásának lehetőségét, az arra nyitva álló határidőt, illetve a nyilatkozat visszavonásának jogkövetkezményét szabályozná.

A tényállásból következtethetően az érintett tagok magánnyugdíjpénztári tagsági jogviszonyának fenntartására vonatkozó nyilatkozatait az ONyF a Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése szerint továbbította a Pénztárhoz, figyelmen kívül hagyva az azt visszavonó, a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépésre irányuló nyilatkozatukat.

Mindebből az a következtetés vonható le, hogy az érintett – volt – tagokat a nyilatkozattételükkel kapcsolatban – a tényállásban leírt eset általános és hipotetikus értelmezésében – mulasztás nem terheli, ezért a hivatkozott jogszabályokban meghatározott határidők elmulasztása a terhükre nem eshet. Erre tekintettel az érintett tagok nem kerülhetnek hátrányosabb helyzetbe, mint azok, akiknek magánnyugdíjpénztári tagsága nyilatkozattétel hiányában, az Mpt. 123. § (6) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva szűnt meg 2011. március 1. napján. A hivatkozott jogszabályok ezért csak értelemszerűen, olyan rendelkezéseik tekintetében alkalmazhatók, melyek az érintett tagok igényjogosultságát nem csorbítják; mindemellett törekedni kell a visszaléptetési eljárások mielőbbi befejezésére is.

4.2.2 A vagyonátadással kapcsolatos, lehetséges és jogszerű eljárás

A vagyon piaci értékét a 2011. május 31-i fordulónapra kell meghatározni, csakúgy, mint valamennyi más visszalépett tag esetében, és azt haladéktalanul át kell adni az Alap részére, minthogy az erre meghatározott 2011. június 12-i határidő eltelt (Mpt. 24. § (11) bekezdés, Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése). A Pénztár a társapénztárakkal esetlegesen szükséges egyeztetéseket haladéktalanul folytassa le.

4.2.3 Az adatszolgáltatással kapcsolatos, lehetséges és jogszerű eljárás

A fentiekből következően lehetőséget kell biztosítani az érintett tagok számára, hogy az Mpt. 123. § (6) bekezdése szerint, nyilatkozattétel hiányában visszalépett volt pénztártagokkal egyező feltételekkel nyilatkozhassanak a hozamgarantált tőke feletti összeggel kapcsolatban, azonos választási lehetőségek mellett, a nyugdíjfolyósító közigazgatási szerv mulasztása e körben sem eshet a terhükre. Ebből következően az Mpt. 4. § (2) bekezdés zsk) pontja szerinti lehetőségek közül választhatnak. Amennyiben az érintett tagok a visszalépő tagi kifizetés összegéről nem rendelkeztek, a Korm. rendelet 6. § (3) bekezdésében foglaltak értelemszerű alkalmazásával haladéktalanul fel kell kérni őket, hogy 30 napon belül tegyék meg rendelkező nyilatkozatukat, figyelmeztetve őket a nyilatkozattétel elmulasztásának következményére is. Ezt követően a Pénztár haladéktalanul igényelje vissza az Alaptól a visszalépő tagi kifizetések összegét. A Pénztár a visszaigénylést követően a Korm. rendelet 3. § (3) bekezdésének értelemszerű alkalmazásával jár el, vagyis a visszalépő tagi kifizetést az érintett tagnak a Korm. rendelet 6. §-a szerinti nyilatkozatának megfelelően, a visszaigényelt összeg jóváírását követő 8 munkanapon belül teljesíti.